

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE**

31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5
Tel. (0-12) 421-75-79, 421-74-98, Fax (0-12) 422-78-20
E-mail: krakow@uokik.gov.pl

L.dz.: RKR-561w-024/01/DN- 1218/2001

Kraków, dn. 18 września 2001 r.

Decyzja Nr RKR - 17/2001

**Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –
Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie**

Na podstawie art. 85 ust. 1 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122 poz. 1319)* – w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – **odmawia się wszczęcia** – na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Jaśle (Starostwo Powiatowe w Jaśle, Rynek 18) - **postępowania antymonopolowego** w sprawie uznania za ograniczającą konkurencję praktyki polegającej na nadużywaniu przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Jaśle, przy ul. Piotra Skargi 86a pozycji dominującej na lokalnym rynku dostawy wody w sposób określony w art. 8 ust. 2 pkt 1 ww ustawy, poprzez zawyżanie wysokości opłaty stałej pobieranej od odbiorców wody o koszt amortyzacji przyłączy wodociągowych.

U z a s a d n i e

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie wpłynął w dniu 12 lipca 2001 r. wniosek (znak: Rz.K.6341/12/01) Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Jaśle (zwanego dalej „Rzecznikiem”) o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Jaśle (zwanemu dalej „Przedsiębiorstwo”). Zdaniem Rzecznika (występującego w interesie odbiorców wody z terenu Jasła) Przedsiębiorstwo nadużywa pozycji dominującej na lokalnym rynku dostawy wody i narusza art. 8 ust. 2 pkt 1 i 6 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* – zwanej dalej „ustawą o ochronie (...)” – ponieważ:

- zobowiązuje odbiorców wody do nieodpłatnego przekazania na swój majątek przyłączy wodociągowych wybudowanych kosztem i staraniem tych odbiorców oraz
- zawyża wysokość opłaty stałej za dostawę wody o koszt amortyzacji tych przyłączy.

Po analizie informacji zawartych we wniosku oraz dołączonych do niego dokumentów organ antymonopolowy uznał za konieczne przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające

wszczenie postępowania antymonopolowego. W oparciu o zebrany w powyższym trybie materiał dowodowy, organ antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Jednym z warunków przyłączenia do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w Jaśle, a tym samym zawarcia z Przedsiębiorstwem umowy o dostawę wody i odprowadzenie ścieków jest wybudowanie przez odbiorcę wody - z własnych środków - przyłącza wodociągowego, a następnie nieodpłatne przekazanie go na majątek Przedsiębiorstwa.

Sposób ustalania opłat za dostawę wody na lokalnym rynku regulują „Zasady ustalania opłat za wodę z wodociągu i odprowadzanie ścieków do kanalizacji Gminy Miejskiej Jasła” (zwane dalej „Zasadami”) stanowiący załącznik do Uchwały Nr XI/147/99 Rady Miejskiej Jasła z dnia 30.09.1999 r. ze zmianami z dnia 28.09.2001 r. Zgodnie z pkt 3 Części II Zasad opłata za dostarczaną wodę jest dwuczłonowa i składa się z:

- stałej opłaty eksploatacyjnej zależnej od średnicy wodomierza, naliczanej miesięcznie dla poszczególnych przyłączy,
- opłaty zmiennej, związanej bezpośrednio z ilością pobranej wody.

Wysokość opłat ustalana jest przez Radę Miejską Jasła na wniosek Przedsiębiorstwa a jej podstawę stanowią planowane i uzasadnione roczne koszty utrzymania i eksploatacji urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych, powiększone o narzut z zysku nie wyższy niż 5%. Z kosztów tych – stosownie do pkt 14 Część II Zasad – (cyt.) „...wydziela się koszty służące do ustalenia stałej opłaty eksploatacyjnej przyłącza, na które składają się uzasadnione koszty amortyzacji, utrzymania wodomierzy w zależności od średnicy, obsługi odbiorców w zakresie odczytów wodomierzy, obliczania należności, a także czynności związanych z kontrolą wodomierzy, dotrzymania warunków umów i prawidłowości rozliczeń.”

Zdaniem Rzecznika Przedsiębiorstwo - kalkulując wysokość opłaty stałej - uwzględniło także elementy nie wymienione w cyt. wyżej pkt 14 Zasad tj koszty utrzymania przyłączy. Na dowód Rzecznik przedłożył przesłaną mu odpowiedź Przedsiębiorstwa z dnia 5.04.2001 r. (znak: ZWK-R-1608/2001) zawierającą kalkulację opłaty stałej, która istotnie uwzględnia amortyzację przyłączy wodociągowych.

Ostatecznie zarzut, iż Przedsiębiorstwo zawyża wysokość opłaty stałej (co powoduje nieuzasadniony wzrost kosztów poboru wody w grupie gospodarstw domowych zużywających niewielkie jej ilości) – naruszając tym samym art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) – Rzecznik oparł na przekonaniu, iż kalkulacja tej opłaty uwzględnia amortyzację przyłączy, tj składnik nie przewidziany w „Zasadach ustalania opłat...” (pismo Rzecznika z dnia 24.08.2001 r. znak: Rz.K.6341/12/01)

Rzecznik podniósł ponadto, iż amortyzacja – stanowiąca składnik opłaty stałej – naliczana jest od przyłączy, które uprzednio zostały wykonane na koszt odbiorców, a następnie przyjęte nieodpłatnie przez Przedsiębiorstwo. W ten sposób odbiorca – uiszczając co miesiąc opłatę stałą - niejako zwraca Przedsiębiorstwu koszty, które wcześniej sam poniósł finansując i wykonując przyłącze.

Rzecznik przytoczył także przykład jednego z odbiorców wody, który nie przekazał w sposób formalny wykonanego przez siebie przyłącza, a mimo to przyłącz ten stanowi składnik majątku trwałego Przedsiębiorstwa i podlega amortyzacji.

Przedsiębiorstwo - odpowiadając na zarzuty Rzecznika - podało, iż wysokość opłaty stałej ustalona została w oparciu o kosztową kalkulację sporządzoną na podstawie ww. Uchwały Nr XI/147/99 Rady Miejskiej Jasła z dnia 30.09.1999 r. (z późn. zm.). Podkreśliło, iż zalicza amortyzację nieodpłatnie przejętych przyłączy do kosztów stanowiącej podstawę ustalenia wysokości stałej opłaty eksploatacyjnej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 1994 r. Nr 121, poz. 591 ze zm.) oraz ustawy z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 54 poz. 654 ze zm.).

Przedsiębiorstwo wyjaśniło także, iż przejmuje nieodpłatnie na swój majątek przyłącza wodociągowe wykonane przez odbiorców wody ze względów techniczno-eksploatacyjnych. W ocenie Przedsiębiorstwa takie rozwiązanie jest dla odbiorców korzystne, ponieważ eliminuje konieczność wykonania i utrzymania przez nich kosztownych studni wodomierzowych (niezbędnych w przypadku pozostawienia przyłącza na majątku odbiorcy wody), a także obciąża kosztami utrzymania przyłączy dostawcę wody.

Oceniając stan faktyczny organ antymonopolowy zważył, co następuje:

W świetle art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) – którego naruszenie Rzecznik zarzuca Przedsiębiorstwu – zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym polegające m. innymi na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych. Orzecznictwo antymonopolowe przyjmuje, iż z nadużyciem cenowym mamy do czynienia wówczas, gdy wymagana cena jest nieproporcjonalnie wysoka w stosunku do wartości ekonomicznej produktu lub świadczenia lub też istotnie narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń uczestników umowy.

Zdaniem organu antymonopolowego opłata stała uwzględniająca koszty amortyzacji przyłączy stanowiących majątek Przedsiębiorstwa nie spełnia powyższych kryteriów.

Art. 9 ust 1 powołanej przez Przedsiębiorstwo ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nakłada na podatników obowiązek naliczania amortyzacji środków trwałych w celu zapewnienia odtworzenia istniejącego majątku. Zasady dokonywania takich odpisów określone zostały w ustawie o rachunkowości. Nadto – zgodnie z treścią § 5 ust. 4 pkt 7 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U z 1997 r. Nr 6, poz. 35 ze zm.)* – przedsiębiorcy uprawnieni są do dokonywania odpisów amortyzacyjnych także od środków trwałych nabytych w drodze darowizny.

W tym stanie rzeczy nie można czynić Przedsiębiorstwu zarzutu narzucania nieuczciwych cen wyłącznie dlatego, iż swoje działania dostosowało do powszechnie obowiązujących przepisów i ponoszonych przez siebie kosztami amortyzacji przyłączy obciążało odbiorców wody.

Podstawą takiego zarzutu nie może być również – co podnosi Rzecznik – ewentualne niedostosowanie kalkulacji opłaty stałej do treści Zasad uchwalonych przez Radę Miejską. Zdaniem organu antymonopolowego treść cytowanego wcześniej pkt 14 Zasad nie jest jednoznaczna. Zawarte w nim sformułowanie „*uzasadnione koszty amortyzacji*” może odnosić się do poprzedzającego słowa „*przyłączy*”, może być także rozumiane jako koszty amortyzacji *uzasadnione* z punktu widzenia obowiązujących i wyżej przywołanych przepisów.

Jeżeli jednak – w przekonaniu Rzecznika – intencja Rady Miejskiej było, aby opłata stała nie uwzględniała kosztów amortyzacji przyłączy przejętych na swój majątek przez Przedsiębiorstwo, winien – w celu doprowadzenia opłat do zgodności z tak rozumianymi

„zasadami” – wystąpić do Zarządu Miasta Jasła, któremu Rada powierzyła wykonywanie uchwały.

Art. 85 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego m.in. w art. 8 ustawy, natomiast przed wydaniem takiej decyzji może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.

Mając na uwadze, iż postępowanie wyjaśniające przeprowadzone w niniejszej sprawie nie potwierdziło – zdaniem organu antymonopolowego - zawartego we wniosku Rzecznika zarzutu, iż Przedsiębiorstwo – uwzględniając w kalkulacji opłaty stałej amortyzację przyłączy wybudowanych przez odbiorców na własny koszt – naruszyło tym samym art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...), należało orzec jak na wstępie i odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego w powyższym zakresie.

Jednocześnie organ antymonopolowy uznał za uzasadnione dokonać – **w ramach odrębnego postępowania** – oceny, czy przejmowanie przez Przedsiębiorstwo powyższych przyłączy nieodpłatnie nie narusza przepisów art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie (...). W tym celu postanowieniem nr RKR – 27/2001 z dnia 18.09.2001 r. organ antymonopolowy wszczął postępowanie antymonopolowe w tej sprawie.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor Delegatury w Krakowie
Barbara du Vall

Otrzymują:

1. Pan Piotr Klimek
Powiatowy Rzecznik Konsumentów
Starostwo Powiatowe w Jasle
Rynek 18
38-200 Jasło
2. RKR a/a